

ОЦІНКА ВПЛИВУ ЧИННИКІВ НА ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА

Коваль Д.В., студ.

Науковій керівник – канд. екон. наук, доц. **О.О. Горюшанська**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Фінансовий потенціал підприємства формується під впливом різних чинників, які можна об'єднати у дві групи, виділивши внутрішні чинники та зовнішні чинники макро- та мезорівня.

До зовнішніх відносяться чинники, які не залежать або слабо залежать від внутрішньої організації і управління підприємством. У складі чинників даної групи доцільно виділити кілька підгруп: загальноекономічні, соціальні, політичні, державного регулювання економіки, оподаткування підприємств, трудові ресурси, ринкова інфраструктура, конкурентне середовище та умови інформаційного забезпечення, чинники що впливають на відносини зі споживачами та постачальниками. Вплив зовнішніх чинників, зазвичай, має стратегічний характер. Вони сприяють зниженню фінансового потенціалу підприємства, якщо керівництво помилково або несвоєчасно відреагує на них.

Для аналізу чинників зовнішнього середовища пропонується використовувати такі методи стратегічного аналізу, як: GAP-аналіз або аналіз розриву, екстраполяція трендів, методи експертної оцінки, метод сценаріїв, PEST-аналіз. Дослідження проводяться з використанням великої кількості зовнішньої інформації, збір якої вимагає значних затрат часу та коштів. Окрім того, методики оцінки зовнішнього середовища часто передбачають залучення зовнішніх експертів та консультантів.

При управлінні фінансовим потенціалом підприємства особливу увагу слід звертати на внутрішні чинники, оскільки вони безпосередньо залежать від діяльності підприємства. До них належать:

- 1) організаційні чинники (стратегія управління діяльністю, стадія життєвого циклу підприємства, галузева приналежність, організація структури управління, імідж підприємства);
- 2) виробничі чинники (масштаби та структура діяльності, рівень технологій та інноваційної діяльності, рівень зносу основних засобів, обсяг реалізації, якість товарів, збутова та цінова політика);
- 3) кадрові чинники (рівень кваліфікації персоналу, мотивація та стимулювання праці, плінність кадрів);

4) фінансові чинники (формування доходів і витрат, співвідношення власного та позикового капіталу, наявність власних оборотних коштів, рівень залучених інвестицій, рівень прибутковості, рентабельності, рівень кредиторської заборгованості тощо).

Аналіз чинників внутрішнього середовища підприємства спрямований на виявлення прихованих резервів нарощування фінансового потенціалу. На особливу увагу заслуговують резерви зростання чистого прибутку, за рахунок якого відбувається збільшення обсягу власних фінансових ресурсів підприємства.

Факторний аналіз чистого прибутку пропонується здійснювати у наступні послідовності:

1. Постановка мети аналізу, вибір чинників, які впливають на досліджуваний результативний показник.

2. Класифікація і систематизація чинників з метою забезпечення можливостей системного підходу.

3. Визначення форми залежності між чинниками і результативним показником.

4. Моделювання взаємозв'язків між результативним та факторними показниками, побудова економічно обґрунтованої (з позиції факторного аналізу) факторної моделі.

5. Розрахунок впливу чинників та оцінка ролі кожного з них у зміні величини результативного показника. Проводиться вибір прийому факторного аналізу і підготовка умов для його виконання, реалізація розрахункових процедур.

6. Формулювання висновків за результатами проведених досліджень, підготовка відповідних управлінських рішень [1, с 141].

Дослідження показало, що вивчення закономірностей у факторному аналізі може здійснюватись з використанням детермінованого або стохастичного підходів. Детермінований факторний аналіз передбачає побудову багатфакторної залежності з подальшим аналізом і виявленням впливу кожного окремого чинника на кінцевий результат. До складу чинників, які впливають на чистий прибуток підприємства, слід віднести обсяг виручки від реалізації, рівні витрат (адміністративних, на збут), розмір доходів і витрат від фінансової та інвестиційної діяльності та інші. Проте кількість чинників, які можуть бути включені у факторну модель обмежується довжиною факторного поля прямих зв'язків.

Інформаційні джерела:

1. Чміль Г.Л. Факторний аналіз оборотності капіталу підприємства / Г.Л. Чміль, О.О. Горошанська // Бізнес Інформ. – 2014. – № 6. – С. 140-144.